

BESZÉLGETÉS SZÉP ANDREA KATALINNAL

Iskola Somlyó, Csíkszereda és Taploca találkozásánál

Szép Andrea Katalin az egyik társszerzője a Csíkszeredai Római Katolikus Gimnázium épülete felszentelésének 100. évfordulójára megjelentetett Csíkvármegye státusszimbóluma című kötetnek. Szakdolgozatában a gimnázium Csíksomlyóról Csíkszeredába való áthelyezésének időszakát, az 1885–1911 közötti éveket dolgozta fel levéltári kutatásai alapján.

– Miért kezdett a gimnázium átköltözésének kutatásába?

– Pályázat útján felvételt nyertem a dr. Holló László által vezetett Erdélyi Római Katolikus Státus szakkollégiumába. Ebben a tudományos körben feladatunk az volt, hogy a levéltárban a Státus kézzel írott jegyzőkönyveit feldolgozzuk, hogy később kötetben kiadhatók legyenek. A levéltári munka alatt sokat olvastam a Státus alárendeltségébe tartozó hét főgimnáziumról, közöttük a csíkszeredairól. Szerettem volna valamelyik iskolával foglalkozni, és mivel csíki vagyok, a hét közül a csíkszeredai állt hozzám a legközelebb – annak ellenére, hogy én Kézdivásárhelyen jártam középiskolába.

– Pontosan mi volt a Státus szerepe?

– A Státust úgy lehetne meghatározni, mint az egyháznak az a szervezete, amely főként az egyházi javakkal foglalkozott, azok ügykezelésével, az ingatlanok bérbeadásával, erdők, földterületek, de akár iskolák ügyeinek intézésével is. A Státus döntötte el például azt is, hogy kik legyenek az iskolákban tanító tanárok.

– Kérem, avasson be röviden az áthelyezés történetébe!

– A költözés mellett szóló fő érv az volt, hogy Csík vármegye székhelyét áthelyezték Csíkszeredába, amely jelentős fejlődésnek indult. Így átértékelődött – fizikai értelemben is – a város és Csíksomlyó közötti távolság. Egyik egykori újságcikkben olvastam, hogy a szülők arról panaszkodtak, gyerekeiknek milyen nehéz naponta a sáros, sötét utcán kimenni az iskoláig. Ráadásul igen sok diák volt már az iskolában, minden évben nagy volt a túljelentkezés. A diáklétszámhoz nem volt elegendő tanterem Somlyón, az épület állaga romlott, olyan nyíra, hogy az akkori szakkollegium megállapította, már nem felel meg az előírásoknak. A Státus igazgatótanácsa viszont nem pártolta az áthelyezést, nem is akart erről tárgyalni. Azzal érvelt, hogy Csíksomlyón már nagyon rég működik a ferences iskola, ez volt Csík vármegye egyetlen felsőoktatási intézménye. A hagyományok-

Szép Andrea Katalin levéltári anyagokból „fejtette vissza” a gimnázium történetét FOTÓ: DARVAS BEÁTA

hoz való ragaszkodás volt tehát az egyik ellenérv. A másik pedig az, hogy akkor Csíkszeredában nem volt templom, ami egy katolikus tanintézmény esetében nélkülözhetetlen. És ott voltak a támogató alapítványok, melyek alapítóit nem lehetett megsérteni azzal, hogy az iskolát csak úgy áthelyezik Csíkszeredába. Ezen érvek mentén el is döntöttek, hogy nem lesz áthelyezés, hanem felújítják a somlyói épületet. Ám amikor kezdték felmérni, mibe kerülne a felújítás, rájöttek, hogy abból a pénzből szinte új iskolát lehet építeni. Érdekes volt megfigyelni a folyamat során, hogy mennyire fontos volt Csíkszeredának az áthelyezés. Persze érdeke is volt a városnak, hogy megszerezze a gimnáziumot, ezért komoly összeget ajánlottak fel a Státusnak az áthelyezés előmozdítása érdekében. Az ügy viszont hónapról hónapra húzódott, egészen 15 éven át. 1900-ban, egy bizalmas értekezleten, amely itt zajlott Csíkszeredában, eldöntötték, hogy áthelyezik a gimnáziumot a városba: kijelölték a helyét, meghozták úgy, hogy Csíksomlyó, Taploca és Csíkszereda találkozási pontjánál legyen.

– Mi volt a vizsgált időszaknak az a momentuma, amelyik a legérdekesebb volt a kutatás szempontjából?

– Az egész munkafolyamat alatt az a momentum szomorított el legjobban, amikor leváltották Bándi Vazul iskolaigazgatót. Ő volt a kedvenc személyiségem a történet folyamán. 1895-ben merül fel először a gimnázium Csíksomlyóról Csíkszeredába való áthelyezésének ötlete, ő ekkor volt az iskola igazgatója. Szerettem a jó ötleteit, tetszett, ahogy harcolt az iskoláért a vármegyével, úgy éreztem, hogy nagyon emberes, valódi igazgatótípus volt. De utódja, Páll Gábor, akit Brassóból helyeztek ide, szintén nagyon intenzíven foglalkozott az áthelyezéssel, és végül is az ő igazgatásának idején valósult meg a költöztetés.

Forró-Erős Gyöngyi

Névjegy

Szép Andrea Katalin 1987-ben született Csíkszeredában. Csíkszentsimonban nevelkedett, a középiskolát Kézdivásárhelyen, egyetemi tanulmányait a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem római katolikus teológia német szakán végezte. Az Erdélyi Római Katolikus Státus szakkollégiumában levéltári jegyzőkönyvek feldolgozása közben került kapcsolatba a csíkszeredai Gimnázium áthelyezésének történetével.

GYERMEKNAPI KÉPESLAP A FILATELISTÁKTÓL

Bélyeggyűjtő szemmel

Gyermeknapj tematikus rendezvényt tartanak a bélyeggyűjtők holnap délelőtt tíz órától a csíkszeredai Nagy István Művészeti Líceumban. A Harfila bélyeggyűjtő egyesület, a művészeti iskola és a Román Posta helyi kirendeltségének Gyermeknapj tevékenységek bélyeggyűjtő szemmel nevű rendezvényén a százéves Márton Áron Gimnáziumról, az úrhajózásról, a csíki hokiról, illetve az első autó születéséről szóló előadásokat tartanak. „Minden bélyegnek üzenete van, egy-egy mögött mindig va-

lamiféle rendkívüli esemény, táj vagy kimagasló személyiség bújk meg. A tematikus vetélkedők is erről szólnak, az elkészített albumok anyagának háttérinformációból rakják össze a versenyzőket az ifjú bélyeggyűjtők. Így lehet játékosan tanítani, nevelni a bélyegeken keresztül” – fogalmazott Lőrinc Barnabás, a Harfila elnöke. Az eseményre a bélyeggyűjtő egyesület több levelezőlapot és – a postahivatal jóvoltából – alkalmi bélyegzőt is kiadott, amelyet holnap használhatnak az érdeklődők a rendezvényen.

HIRDETÉS

Heineken
Pentru Comunități

A Heineken Románia a te városodba jön befektetni!

Ha civilszervezetként vagy helyi közintézményként olyan társadalmi felelősségű projektelképzelésed van, amelyet Csíkszeredában szeretnél megvalósítani, akkor töltsd ki a **Heineken a közösségért** program finanszírozási űrlapját a következő weboldalon: www.heineken-pentru-comunitati.ro.

A Heineken Romania, a CSR Nest Egyesülettel partnerségben, az idén Konstancán és Csíkszeredában ülteti gyakorlatba a **Heineken a közösségért** kezdeményezést, amely a **Brewing a Better Future** elnevezésű hosszú távú fenntarthatósági programjának a része.

Mit jelent Csíkszereda számára a **Heineken a közösségért** program?

- azoknak a civilszervezeteknek és helyi közintézményeknek a támogatását, amelyek a kultúra, a társadalom, a turizmus, a környezetvédelem stb. területére vonatkozó projektekkel jelentkeznek;
- a román nyelven kitöltött űrlapot interneten kell beküldeni május 11.-június 12. között a következő címre: mciuc@heineken-pentru-comunitati.ro;
- két nyertes projektet nevesítenek, melyek egyenként 63 000 lejes finanszírozásban részesülnek;
- a szakmai zsűri értékelése után a két nyertes projektet július 5-én hirdetik ki.

Ki vehet részt a programban?

- azok a civilszervezetek és helyi közintézmények, amelyeknek Csíkszereda municípiumban van a bejegyzett székhelye.

Bővebb felvilágosítás a www.heineken-pentru-comunitati.ro oldalon.